

Dictamen núm. 6/2003, del Consell Econòmic i Social de les Illes Balears, sobre el cas Agroilla, com a exemple de bones pràctiques de gestió agrícola

Dictamen núm. 6/2003, del Consell Econòmic i Social de les Illes Balears, sobre el cas Agroilla, com a exemple de bones pràctiques de gestió agrícola

Atès el que disposa l'article 2, núm. 1, lletra a), incís primer, de la Llei 10/2000, de 30 de novembre, del Consell Econòmic i Social de les Illes Balears i l'article 4, lletra a), incís primer del Decret 128/2001, de 9 de novembre, pel qual se n'aprova el Reglament d'organització i funcionament, el Consell Econòmic i Social emet el següent

DICTAMEN

I. Antecedents

Primer. Amb l'objecte d'iniciar un estudi sobre l'evolució del sector agrari a les Illes Balears, la Presidència d'aquest Consell Econòmic i Social (CES) proposa a la Comissió Permanent que aprovi la realització d'una publicació sobre el cas de la societat agrícola de transformació (SAT) Agroilla. La iniciativa neix d'una reflexió sobre el desconeixement del món rural en general i de les tècniques de cultiu i dels processos de transformació dels productes agroalimentaris en particular. La Comissió Permanent del CES aprova aquesta iniciativa en la sessió de 21 de maig de 2002.

Segon. El dia 25 de juny de 2002 una delegació del CES formada pel president, el secretari general, l'assessor econòmic i diversos consellers

pertanyents als tres grups visita, juntament amb representants de les organitzacions ASAJA i Unió de Pagesos, les instal·lacions de Mercapalma i la SAT Agroilla. L'experiència resulta molt il·lustrativa i reveladora, ja que mostra una imatge del camp molt allunyada dels estereotips. El Ple és informat d'aquesta visita durant la sessió de dia 27 de juny de 2002.

Tercer. Es crea una comissió tècnica formada pel Sr. Jordi Maymó (Mercabarna), el Sr. Juan Dueñas (Mercapalma) i el Dr. Ferran Navinés (assessor econòmic del CES). El dia 5 de setembre de 2002 aquesta comissió tècnica i els senyors Antoni Miquel Lucas (Conselleria d'Agricultura) i Guillem Adrover (Agroilla) mantenen una reunió a Mercapalma per concretar el contingut de la publicació del CES sobre l'experiència empresarial d'Agroilla. En aquesta reunió s'acorda estructurar el llibre en tres capítols:

El primer, sobre la gènesi i la història humana d'Agroilla, recollirà en una sèrie d'entrevistes amb els principals actors i protagonistes d'Agroilla els fets més rellevants de la història d'Agroilla, la cultura dels socis fundadors i la seva capacitat organitzativa i de lideratge. Es designa, com a responsable d'aquest capítol, el periodista Sr. Sebastià Verd.

El segon capítol s'ocuparà de l'anàlisi del cas Agroilla en el context del sector agrari balear. En seran responsables els serveis tècnics del CES i es comptarà amb la col·laboració del Sr. Antoni Miquel Lucas, de la Conselleria d'Agricultura. S'acorda estructurar el capítol en dos apartats que s'ocupin, respectivament, de l'anàlisi del sector agrari balear i de l'anàlisi comptable-estratègica i financera d'Agroilla, on es comptarà amb la col·laboració del professor Jordi Balagué (UdG) i del Sr. Pere Picó, assessor tècnic d'Agroilla.

El tercer capítol, del qual és responsable la comissió tècnica, tractarà els reptes de futur i el pla estratègic d'Agroilla. S'acorda una estructura en dos

apartats, un sobre l'anàlisi dels punts forts i febles de l'empresa i un que contengui el seu pla estratègic.

Finalment, es preveu la inclusió d'un decàleg de bones pràctiques de gestió agrícola on es resumeixi la manera de fer d'Agroilla, ja que pot ser un exemple per a altres iniciatives en el sector.

En aquesta reunió també es fixa el calendari de tancament de cada capítol.

El Ple és informat sobre totes aquestes qüestions en la sessió de dia 24 de setembre de 2002 i els dóna el seu vistiplau.

Quart. Els dies 8 i 9 de novembre de 2002 té lloc al centre de convencions de Can Tàpera ("Sa Nostra"), un seminari a porta tancada entre els responsables d'Agroilla i la comissió tècnica per fixar el contingut de l'apartat 1 del capítol 3, és a dir, l'anàlisi dels punts forts i febles d'Agroilla. D'altra banda, la comissió esmentada redacta una proposta de pla estratègic que és aprovada per Agroilla i que és discutida el dia 28 de febrer de 2003 a l'Hotel Son Armadans en un seminari obert on els responsables d'Agroilla presenten a discussió el seu pla estratègic amb experts del sector, empresaris, clients, proveïdors, representants de la UIB, de societats agràries de transformació, tècnics de la Conselleria d'Agricultura i tècnics i consellers del CES.

Cinquè. Durant el mes de març s'enllesteix la publicació i el dia 15 d'abril és lliurada als serveis tècnics del CES. El mateix dia és tramesa a la comissió de treball d'Economia, Desenvolupament Regional i Medi Ambient, que es reuneix el dia 23 d'abril per aprovar la corresponent proposta de dictamen.

Sisè. La proposta de dictamen és sotmesa a la consideració de la Comissió Permanent, atesa la delegació feta pel Ple en la sessió de dia 26 de març de 2003.

Setè. Finalment, el present dictamen és aprovat per la Comissió Permanent en la sessió de dia 30 d'abril.

II. Observacions

I. Com queda palès en la Memòria del CES sobre l'Economia, el Treball i la Societat de les Illes Balears 2001, (punt 5.1), el sector agrari té una importància socioeconòmica creixent per a l'economia i el territori illencs i els camps han sofert profunds canvis estructurals durant la dècada dels noranta. Igualment, es constata que "el cens agrari de 1999 és, sobretot, una mostra irrefutable de la millora, la modernització i l'adaptació a l'economia contemporània que s'ha produït en les estructures empresarials agràries de les Illes Balears". D'altra banda, s'anuncia que "les incidències sociopolítiques i d'ordenació sectorial que es produïren al sector primari balear l'any 2001 foren abundants i destacades".

Pel que fa a l'agricultura en el context de la Unió Europea, s'hi afirma que "els canvis polítics produïts a Europa després de la simbòlica caiguda del mur de Berlín (1989) han tengut a Europa occidental unes repercussions de gran abast, que han afectat de manera clara el sector agroalimentari". Aquest fet ha quedat reflectit, en l'àmbit de la Unió Europea, en l'aprovació de l'Agenda 2000 i dels pressuposts per al període 2000-2006 i en l'establiment de la nova política europea en matèria agrícola, que té com a objectius primordials "afrontar els excedents de producció i reduir els elevats costos de la política agrària comuna, amb la introducció d'un model d'economia agrària postproductivista que inclogui mesures de

desenvolupament rural integrat, l'adaptació dels mètodes de producció a l'entorn natural i el foment de les activitats no agràries”.

II. En el punt 3.A.1 del document de suggeriments de la Memòria del CES 2001, abans esmentada, s'afirma que “els trets fonamentals de les estructures agràries i pesqueres de les Illes Balears fan recomanable orientar les polítiques sectorials cap a l'assoliment d'un conjunt d'objectius, entre els quals s'esmenta la “transformació, millora i modernització dels factors estructurals del sector agrari i pesquer de les Illes Balears per aconseguir una major competitivitat en els mercats” (objectiu 2). Entre les accions recomanades per assolir aquest objectiu s'inclou “donar suport a les iniciatives empresarials que desenvolupin la seva activitat tot utilitzant mà d'obra qualificada i tecnologia avançada, de manera que generin un producte d'alta qualitat i d'elevat valor afegit”.

III. Les definició de bones pràctiques, enteses com a mesures a favor de l'agricultura i del desenvolupament rural sostenible, són un dels signes que evidencien l'evolució de la realitat del món agrari i ramader. En aquesta direcció han sorgit iniciatives com el Programa 21 de la FAO i la Comunicació de la Comissió Europea titulada “Cap a una estratègia temàtica per a la protecció del sòl” (COM (2002) 179 final).

IV. El decàleg, al qual fem referència en l'antecedent tercer i que presenta en aquest cas Agroilla és, per contra, un conjunt de mesures de caràcter empresarial que, això no obstant, també forma part d'aquesta evolució, d'aquesta nova manera d'entendre la gestió empresarial en l'àmbit rural, per procurar l'expansió de mercats, la millora de la competitivitat i la utilització de la tecnologia més puntera. En aquest sentit, el decàleg presentat és coherent amb els tres grans objectius d'Agroilla per als propers anys:

- incrementar l'activitat comercial tot ampliant mercats,
- ser referent no només comercial sinó també social,
- estudiar la possibilitat d'introduir nous productes, amb una visió agroalimentària global.

Aquests objectius responen a la concreció de polítiques estructurals que incideixen en tres tipus de necessitats:

- aplicar criteris d'excel·lència en tots els processos de treball, tot dotant l'empresa de sistemes d'informació eficients,
- fixar una estructura de personal tot establint línies de jerarquia i responsabilitat i amb la definició d'una política d'incentius,
- procurar la reducció de costos i augment de la qualitat de manera constant.

V. Aquest CES considera que l'evolució de la SAT Agroilla des del seu naixement l'any 1992 constitueix un exemple i és plenament coherent amb les línies establertes tant per la comunitat autònoma com per la Unió Europea. Fem una valoració molt positiva de l'establiment de polítiques estructurals i objectius, i també del decàleg de bones pràctiques empresarials, que ens semblen en general molt profitós per a l'economia, la societat i el territori de les nostres illes i animam a totes les estructures empresarials d'aquestes illes perquè vegin en l'experiència d'Agroilla un exemple a seguir.

III. Conclusions

Al llarg del dictamen s'han donat les diverses opinions i conclusions d'aquest Consell Econòmic i Social sobre el cas Agroilla, com a exemple de bones pràctiques de gestió agrícola.

El secretari general

Pere Aguiló Crespí

Palma, 30 d'abril de 2003

Vist i plau

El president

Francesc Obrador Moratinos